Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMASK/23beMARK002/23
Názov predmetu	teória práva a ústavné právo
Rozsah	24sP
Počet kreditov	4
Vyučujúci	doc. JUDr. PhDr. Martin Solík, PhD. (prednášajúci), doc. JUDr. Michal Maslen, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie je udelené na základe ústnej skúšky, v rámci ktorej poslucháč vedie diskusiu so skúšajúcou osobou a preukazuje schopnosť samostatne argumentovať a flexibilne reagovať v rámci konverzácie zameranej na riešené tematické okruhy. Ústna skúška predstavuje 100 % hodnotenia.

Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92 – 100 %›;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83 – 91 %›;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74 – 82 %›;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65 – 73 %›;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56 – 64 %›;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0 – 55 %›.

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje tiež pravidelná účasť na výučbe. Povolené sú maximálne 2 absencie (t. j. max. 4 vyučovacie hodiny) bez udania dôvodu. V prípade individuálneho harmonogramu štúdia je nutná minimálne 50 % účasť na výučbe, pričom poslucháč absolvuje záverečnú skúšku v zmysle vyššie uvedených pokynov. Absencie nad rámec povoleného množstva sú zdôvodňované a ospravedlňované individuálne, avšak do úvahy sa berú len relevantné dôvody a nepredvídateľné závažné okolnosti. Ospravedlnenia sa predkladajú výhradne v písomnej forme (e-mailom).

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa nasledujúce vedomosti, zručnosti a kompetencie:

1. Vedomosti (teoretické zázemie):
• rozumie základným teoretickým východiskám vzniku a vývoja štátu, jeho pojmovým znakom, funkciám a formám,
• pozná základné princípy demokratického a právneho štátu, deľby štátnej moci a mechanizmy priamej a zastupiteľskej demokracie,
• chápe podstatu a spoločenskú funkciu práva, jeho základné pojmy, pramene, systém a jednotlivé formy prejavu,
• rozumie tvorbe, pôsobnosti, výkladu a aplikácii právnych noriem a základným princípom fungovania

právneho poriadku,
• pozná ústavnoprávne základy Slovenskej republiky, organizáciu a pôsobnosť ústavných orgánov, ako aj mechanizmy kontroly ústavnosti,
• orientuje sa v systéme základných práv a slobôd, ústavnoprávnom postavení jednotlivca a právach národnostných menšín a etnických skupín.

2. Zručnosti (praktické zázemie):
• dokáže správne používať základnú právnu terminológiu a rozlišovať jednotlivé právne a štátoprávne inštitúty,
• vie vyhľadávať, interpretovať a analyzovať relevantné právne predpisy, osobitne Ústavu Slovenskej republiky,
• dokáže vysvetliť a na konkrétnych príkladoch ilustrovať princípy deľby moci, fungovania štátnych orgánov a uskutočňovania priamej a zastupiteľskej demokracie,
• vie aplikovať základné teoretické poznatky pri posudzovaní modelových právnych situácií a otázok súvisiacich s ochranou základných práv a slobôd,
• dokáže identifikovať a analyzovať právne aspekty vybraných spoločenských a mediálnych javov.

3. Kompetencie:
• je schopný samostatne a kriticky posudzovať právne relevantné spoločenské otázky v kontexte princípov demokratického a právneho štátu,
• dokáže formulovať a odborne zdôvodňovať vlastné stanoviská s využitím základných právnych princípov a pravidiel právnej argumentácie,
• rozvíja právne vedomie, rešpekt k princípom ústavnosti, zákonnosti a ochrany základných práv a slobôd,
• je pripravený zodpovedne uplatňovať nadobudnuté právne poznatky v občianskom živote a pri výkone mediálnych a komunikačných profesií.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do teórie štátu a práva a ústavného práva.
2. Spoločnosť a štát, ich vzájomné vzťahy, vznik, pojmové znaky a funkcie štátu, občianska spoločnosť.
3. Štátna moc, sústava štátnych orgánov a ich klasifikácia, formy štátu a ich základné zložky.
4. Deľba štátnej moci, princípy demokratického a právneho štátu, demokracia a jej formy.
5. Teória práva – pojem, podstata a funkcie práva, právna veda a spoločenské vedy, právo a iné normatívne systémy, verejné a súkromné právo, objektívne a subjektívne právo, pramene práva.
6. Právna norma, jej štruktúra a druhy, tvorba práva, platnosť, účinnosť a pôsobnosť právnych noriem, výklad a aplikácia práva.
7. Ústavné právo – pojem, predmet a pramene ústavného práva, ústavný vývoj Slovenskej republiky, štátne symboly.
8. Základné práva a slobody, ústavnoprávne postavenie jednotlivca, práva národnostných menšín a etnických skupín, právne prostriedky ich ochrany.
9. Zákonodarná moc v Slovenskej republike, legislatívny proces, referendum.
10. Výkonná a súdna moc v Slovenskej republike, ústavné súdnictvo a kontrola ústavnosti.
11. Orgány ochrany práva v Slovenskej republike – prokuratúra a verejný ochranca práv.
12. Volebné právo, základné princípy a volebné systémy, právna úprava volieb v Slovenskej republike.

Odporúčaná literatúra

• Bröstl, A., Gajdošíková, Ľ., Holländer, P., Príbelský, P., Berdisová, L., Breichová Lapčáková, M., Fandák, M., & Franko, P. (2021). Ústavné právo Slovenskej republiky (4. upravené vyd.). Aleš Čeněk.
• Gábriš, T. (2020). Preskriptívna teória práva: Metodológia aplikácie práva pre súčasnosť. VEDA.
• Giba, M. (2025). Ústavné právo (2. vyd.). Wolters Kluwer.
• Krošlák, D., Balog, B., & Surmajová, Ž. (2020). Teória štátu a práva. Wolters Kluwer.

• Krošlák, D., & Šmihula, D. (2013). Základy teórie štátu a práva. Iura Edition.
• Solík, M. (2012). Tvorba a realizácia práva v Slovenskej republike. Fakulta masmediálnej komunikácie UCM v Trnave.
• Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460